

Sisäministeriö
Rajavartio-osasto

16.10.2014

Oikeusministeriö

Oikeusministeriön lausuntopyyntö 19.9.2014, OM1/62/2013

HALLITUKSEN ESITYSLUONNOS EDUSKUNNALLE LAEIKSI RIKOSUHRIMAKSUSTA JA ERÄIDEN SIIHEN LIITTYVIEN LAKIEN MUUTTAMISESTA

Oikeusministeriö on pyytänyt Rajavartiolaitokselta lausuntoa otsikossa mainitusta hallituksen esitysluonnoksesta.

Sisäministeriön rajavartio-osasto pitää esitysluonnoksen tavoitteita sinänsä kannatettavina ja lausuu oman toimialansa osalta seuraavaa:

Rajavartiolaitos on esitutkintalaissa (805/2011) tarkoitettu esitutkintaviranomainen ja sen esitutkintoimivallasta säädetään rajavartiolaissa (578/2005). Rajavartiolain 47 §:n mukaan rajavartiomies antaa rangaistusvaatimuksen siten kuin rangaistusmääräysmenettelystä annetun lain (692/1993) 3–7 §:ssä säädetään.

Lausunnolla olevan esitysluonnoksen mukaan suunniteltu rikosuhrimaksujärjestelmä olisi tarkoituksenmukaista saattaa voimaan uuden sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain (754/2010) eli sakkomenettelylain kanssa samaan aikaan. Sakkomenettelylain on suunniteltu tulevan voimaan poliisihallinnon (Vitja) ja oikeushallinnon (Aipa) tietojärjestelmähankkeiden valmistuttua.

Edellä mainitun sakkomenettelylain 3 §:n 3 momentin mukaan tullimiehen, rajavartiomiehen ja erätarkastajan toimivallasta antaa sakkovaatimus, sakkomääräys, rikesakkomääräys ja rangaistusvaatimus säädettäisiin erikseen. Sakkomenettelylain voimaantulon yhteydessä tulee voimaan myös rajavartiolain 47 §:n muutos, jonka mukaan rajavartiomies antaisi sakkovaatimuksen, sakkomääräyksen, rikesakkomääräyksen tai rangaistusvaatimuksen siten kuin sakon ja rikesakon määräämisestä annetussa laissa säädetään.

Rajavartio-osasto viittaa edellä mainittuihin sakkomenettelylain ja rajavartiolain säännöksiin ja toteaa, että hallituksen esitysluonnoksesta ei ilmene lainkaan miten ja miltä osin rikosuhrimaksua koskevat säännökset tulisivat sovellettavaksi Rajavartiolaitoksen toiminnassa. Hallituksen esitysluonnoksessa on huomioitu esitutkintaviranomaisista ainoastaan poliisi. Rajavartiolaitos käyttää poliisiasian tietojärjestelmää ja rangaistusvaatimusten osalta

menetellään vastaavalla tavalla kuin poliisissa. Poliisihallinnon tietojärjestelmä uudistus Vitja koskee vastaavasti myös Rajavartiolaitosta ja muita esitutkintaviranomaisia uuden järjestelmän käyttäjinä. Rajavartio-osaston näkemyksen mukaan esitysluonnosta tulisikin täydentää siten, että siitä ilmenisi selkeästi myös muiden viranomaisten mahdollinen tehtävä tai toimivalta rikosuhrimaksujärjestelmän soveltamisessa.

Rajavartio-osasto kiinnittää lisäksi huomiota siihen, että esitysluonnoksessa rikosuhrimaksulain maksuvelvollisuutta koskevan 2 §:n yksityiskohtaisten perustelujen mukaan rikosuhrimaksun suorittamiseen velvollisia olisivat vankeusuhkaisesta rikoksesta oikeudessa tuomittavat henkilöt sekä myös henkilöt, joille syyttäjä määrää sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain mukaisessa menettelyssä sakkorangaistuksen rikoksesta, jossa vankeusrangaistus on mahdollinen. Rajavartio-osasto toteaa, että lain 2 §:ssä on kuitenkin mainittu vain rikoksesta tuomittu henkilö. Lisäksi perusteluissa mainitaan ainoastaan syyttäjä sakkomenettelylain mukaisen sakkorangaistuksen määrääjänä eikä poliisia lainkaan.

Rajavartio-osasto toteaa myös, että esitysluonnoksen kirjoitusasu tulisi vielä tarkistaa.

Rajavartiolaitoksen apulaispäällikkö
Kontra-amiraali

Matti Möttönen

Rajavartioylitarkastaja
Varatuomari

Silja Hallenberg

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asiankäsittelyjärjestelmässä. Rajavartiolaitos 16.10.2014 klo 13.57. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

TIEDOKSI RVLE oikos ja rmos